

ACTION Coordinated Response to Child Abuse & Neglect via Minimum Data Set: from planning to practice [GA Nr: 810508 — CAN-MDS II — Funded by EU REC Programme 2014-2020

Приложение на проект CAN-MDS II в България

Катедра “Медико-социални науки”,
ЮЗУ “Неофит Рилски” “Неофит Рилски”
Държавна агенция за закрила на детето

Координиран отговор към насилие и пренебрегване на деца

Обединяване усилията за по-добра закрила на децата от насилие

Насилието над деца е комплексен феномен с дългосрочни последствия върху психосоциалното функциониране на индивида.

Резюме: Представя се опита от пилотиране на системата за регистриране случаи на насилие и пренебрегване на деца чрез минимална база данни CAN-MDS в България. Системата е разработена в рамките на проект „Координиран отговор към насилието и пренебрегването на деца чрез минимална база от данни“ (2013-2015 г.) и доразвита в проект „Координиран отговор към насилието и пренебрегването на деца чрез минимална база от данни - от планиране към практика“-CAN-MDS II. Проектът се ръководи от Института по детско здраве, Гърция. Партньори по проекта от българска страна са Югозападен университет „Неофит Рилски“ - катедра „Медико-социални науки“ и Държавната агенция за закрила на детето.

Проектът CAN-MDS II е насочен към: осигуряване на наличието на необходимите ресурси, модули за обучение и набори от инструменти за изграждане на капацитет на професионалисти, работещи с деца при докладване и регистриране на случаи на насилие; пилотиране на системата CAN-MDS в реални условия на различни нива в 6 държави-членки, за да тества степента, в която системата е в състояние да подобри сътрудничеството на професионалисти в и между секторите за грижи за децата, да

Основни препоръки:

Въвеждане на единна национална електронна система за регистриране на случаите на насилие и пренебрегване на деца.

Засилване на междусекторното сътрудничество и ангажиране на всички органи по закрила.

Подобряване комуникацията между отделните специалисти и **координацията** между отделните сектори, ангажирани с регистриране случаи на насилие над деца.

Обучение на специалисти от помагащите професии

Сътрудничество на органите по закрила с академичните институции.

Информирание на обществеността относно начините за сигнализиране при случаи на насилие над деца.

Текуща ситуация

Координационен механизъм за насилие над деца

По силата на подписаното през 2010 г. „Споразумение за сътрудничество и координиране на работата на териториалните структури на органите за закрила на детето при случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и при кризисна интервенция”, органите за закрила на детето на национално и местно ниво са ангажирани с прилагането на Координационния механизъм (КМ).

Държавната агенция за закрила на детето в партньорство с Министерството на вътрешните работи, Агенцията за социално подпомагане и Областните администрации ежегодно извършва мониторинг на прилагането на Координационния механизъм. Сключеното споразумение е в изпълнение на чл. 6а от ЗЗДет. За да се проследява изпълнението и да се оцени ефективността на работата, мониторингът се извършва по утвърдена методология и сравними индикатори.

С промяната на Закона за закрила на детето, в сила от 01.07.2020 г., са приети нови разпоредби, регламентиращи Координационния механизъм при насилие и осъществяване на защитата на деца-жертва на насилие или експлоатация.

Промяната цели регламентирането и подобряването на междусекторния подход и сътрудничество при случаи на насилие над деца. Мултидисциплинарният екип работи заедно до приключване на случая и разработва план за действие за защита на детето или за предотвратяване на насилието. Основният фокус е оказването на

Национална телефонна линия за деца (НДЛД) 116 111

Националната телефонна линия за деца (НДЛД) 116 111 е открита в България през 2009 г. съгласно Закона за закрила на детето. Тя се управлява и контролира от Държавната агенция за закрила на детето и нейните функции, както и правомощията и задълженията на служителите в центъра за прием на обаждания, са описани в Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето. Линията е денонощна и безплатна и приема обаждания от територията на цялата страна. През следващите години с подкрепата на ДАЗД се доизграждат структурата на линията и процедурите за работа. Осигуряват се добри възможни условия за работа на консултантите.

Под контрола на ДАЗД, Центъра по прием на обажданията към НТЛД се обслужва от гражданска организация 10 години, до месец април 2020 г., а от м. май 2020 г. ДАЗД освен управлението на НТЛД, поема и обслужването на линията.

Постъпилите обаждания през 2020 г. от деца и възрастни са 61 212, което е с 11 453 повече от 2019 г. Проведените консултации на НТЛД 116111 за 2020 г. са 19 345, като са с 51 % повече от 2019 г., когато са били 9775.

Запазва се тенденцията, на линията да се консултират деца най-често по темата за взаимоотношенията (47%) и семейните проблеми (19%). Постъпилите обаждания, при които е съобщено за насилие над дете попадат на трето място в системата на линията с 11%.

Налични системи за поддръжане на база данни за деца, жертва на насилие

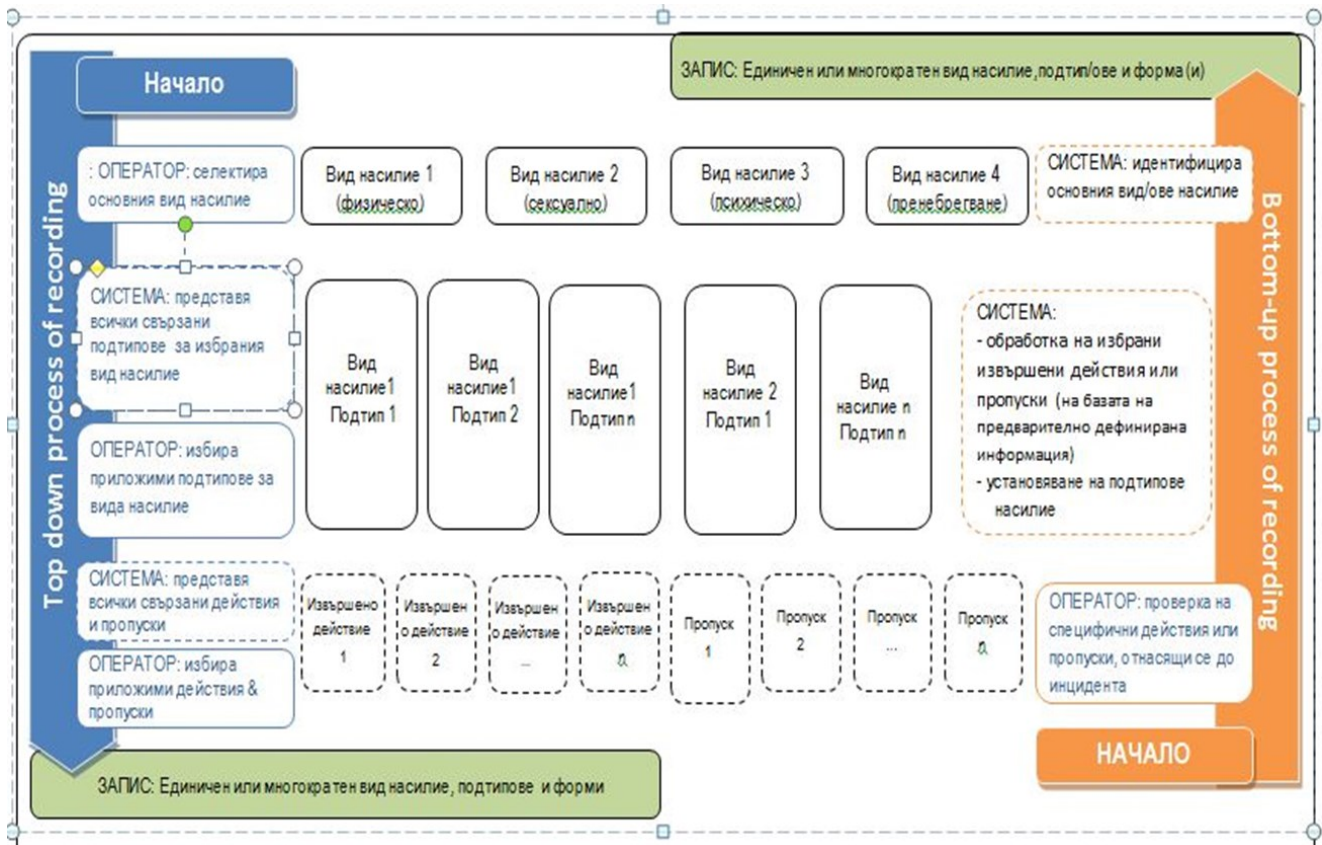
Агенция за социално подпомагане (АСП);
 Държавна агенция за закрила на детето (ДАЗД);
 Системата на училищното и предучилищното образование;
 Национален статистически институт (НСИ);
 Министерство на вътрешните работи (МВР) и Местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН).

От 2016 г. АСП поддържа централизирана уеб-базирана, интегрирана информационна система (ИИС), с единна база данни и три функционално обособени модула, единия от които модул „Закрила на детето“. Системата позволява автоматизиране и администриране на мерките и дейностите по закрила на детето.

Съгласно чл. 17а, ал. 1, т. 9 от Закона за закрила на детето председателят на ДАЗД създава и поддържа Национална информационна система (НИС).

НИС трябва да съдържа данни и информация от други системи на органи за закрила/институции/източници, за да се постигне достоверна и всеобхватна информация за съществуващите дейности на местно и национално равнище по отношение на грижата за детето.

Възможности на системата CAN-MDS

РАЗРАБОТЕНИ И АКТУАЛИЗИРАНИ МАТЕРИАЛИ ЗА РАБОТА СЪС СИСТЕМАТА CAN-MDS

Ръководство за оператори

Съдържа **необходимата информация за използване на системата**; подробно представяне на променливите, включени в системата (CAN-MDS), техническите спецификации и дефиниции на елементите, и речник. Включена е и специална част, отнасяща се до етични въпроси (поверителност и конфиденциалност) при събиране на данни за насилие и пренебрегване на деца.

Протокол за събиране на данни

Описва **стъпка по стъпка** процесът за въвеждане на данни за случаи на насилие и пренебрегване на деца.

Целият процес по въвеждане на данни е основан на **селекция от предефинирани кодове** за всеки елемент от данни (няма области, за които трябва да се въвежда текст).

ПРИЛОЖЕНИЕ 1. Информации, които трябва да бъдат събирани от операторите в системата CAN-MDS

Елементи на данни	Тук да посочите: Вашият Български, с когото е свързано полето (вие ли го пробивате и не сте ли на страницата)
Идентификация на инцидента	
До инцидента	
Дата и път на инцидента	
Възраст на инцидента	
Място на инцидента	
До детето	
Датум на детето	
Име на детето	
До контакт на семейството на детето	
Датум на контакт	
Име на контакт	
До издател на лист, който да бъде отговорен за детето, когато се е случил инцидент (различни отговорни отговорни дружества от)	
1-ви издател	
2-ри издател	
Бележки	

ПРИЛОЖЕНИЕ 2. Информации, които трябва да бъдат събирани от операторите в системата CAN-MDS

Фамилия	
Име	
Възраст	
Пол	
Пощенски адрес	
Улица	
Пощенски номер	
Телефон	
Код на детето	
Дата на записа	
Дата на инцидента	
Источник на информация	
Форми на материалите	
Място на инцидента	
Път на детето	
Дата на раждане на детето	
Гражданство на детето	
Структура на семейството	
Възраст на триквантите се с детето	
Път на триквантите/триквантите се	
Дата на раждане на триквантите/триквантите се	
Отговор на инцидента	
Насочване към службите	
Бележки	

Формите за запис помагат на операторите да събират и запазват цялата информация по случая, която те ще използват, за да информират Националния администратор и да въведат случая в системата CAN-MDS.

MEMO: Легенда на символите и цветовете

- Автоматично попълнена променлива
- Променлива вече въведена от Оператора
- Един отговор (задължително изключващи се отговори)
- Повече от един отговор (изберете тогава, колкото е приложимо)
- Отворете списъка с под-нодове от падащото меню
- Затворете списъка с под-нодове от падащото меню

Инструкция за Оператора

Име на записаната променлива

Кодове на записаната променлива

Български или Оператора за запис

Бележка към Оператора за системните операции

Автоматизиран процес (филтри и др.)

СЪЩЕСТВУВАЩ КОД (може да се говори за Код на дете или Код на инцидент)

Презем

България

Панел на оператора

Добре дошли, Operator Test BG!

Записан променлива

BG-01-ROE-001

BG-01-ROE-001-2634-1-002

Код на детето

Дата на записа

Дата на инцидента

Источник на информация

Форми на материалите

Място на инцидента

Път на детето

Дата на раждане на детето

Гражданство на детето

Структура на семейството

Възраст на триквантите се с детето

Път на триквантите/триквантите се

Дата на раждане на триквантите/триквантите се

Отговор на инцидента

Насочване към службите

Код

От операторите не се изисква да продължават да оценяват и преценяват вида на насилието и пренебрегването на деца въз основа на концептуални дефиниции, които използват. Те са инструктирани да записват действия на насилие, над детето или пренебрегване, независимо от намерението и последиците, като използват предварително кодирани списъци с насилствени действия и пренебрегване.

Наличен е речник на данни, включително за всеки отделен термин, използван в CAN-MDS, с цел да се осигури общо разбиране по време на събирането и интерпретирането на данните.

Междусекторно сътрудничество

Национален административен орган на CAN-MDS (ДАЗД) - отговорности:

- А.** Подбор и назначаване на Национален администратор на данни за пилотната фаза на системата CAN-MDS.
- Б.** Тясно сътрудничество с националния администратор на данни, подкрепящ и улесняващ пилотирането на системата.
- В.** Сътрудничество с Междусекторния консултативен съвет за подпомагане и улесняване на идентифицирането и източниците на данни на CAN-MDS, а именно приемливи организации и услуги в съответните сектори в съответствие с националния персонализиран пилотен план и ги кани да участват в пилотирането на системата.
- Г.** Сътрудничи тясно с Междусекторния консултативен съвет за подпомагане и улесняване на идентифицирането и набирането на квалифицирани специалисти, работещи в идентифицираните организации, и ги кани да участват в пилотирането като оператори на системата.

Междусекторен консултативен съвет - включва представители на ДАЗД, МТСП, ЮЗУ “Неофит Рилски”, НЦОЗА, МВР-ДП, НСИ, КЗЛД, УНИЦЕФ, РУО – София-град, ВКП и Омбудсман.

През м. юли 2020 г. се проведе първото заседание, по време на което се представиха дейностите по проекта. Членовете се запознаха и с план-график за изпълнение на проекта и се обсъдиха текущи въпроси.

Участниците в срещата се обединиха около факта, че информационните системи, които съществуват към момента, не са координирани и не обменят достатъчно данни помежду си. В България никоя институция не разполага с реални и цялостни данни за тези деца. Практиката и опита показват, че и професионалистите не комуникират помежду си - социалните работници със здравните специалисти, с органите на местно ниво - общината или доставчика на социална услуга. Не съществува и политика, базирана на данни, за броя на децата, преживели насилие, включително и за пренебрегване.

В рамките на проекта бе осъществявана периодично комуникация с някои от членовете на борда по определени въпроси.

The screenshot displays the CANMDS System Management web application. At the top, there is a navigation bar with the title "CANMDS System Management" and a user profile "Добро дошли Admin! Logout". Below the navigation bar, the main content area is divided into several columns of buttons and form fields. The buttons are organized into sections: "Профили на службите", "Профили на операторите", "CANMDS Статистика", and "Профили на Администратора & Системи". There are also buttons for "Страни", "Подразделения", "Тип организации", "Въпроси", and "Ниво на достъп". A central form area contains fields for "To:", "Subject:", and "Text:". At the bottom of the interface, there are three green buttons: "Наръчник на Администратора на CANMDS", "Руководство за оператор на CANMDS", and "Наръчник за събиране на данни за CANMDS". The footer of the page contains the text "© can-minds 2014-2019".

Обучение на специалисти за оператори на системата CAN-MDS

Семинар за оператори на системата CAN-MDS

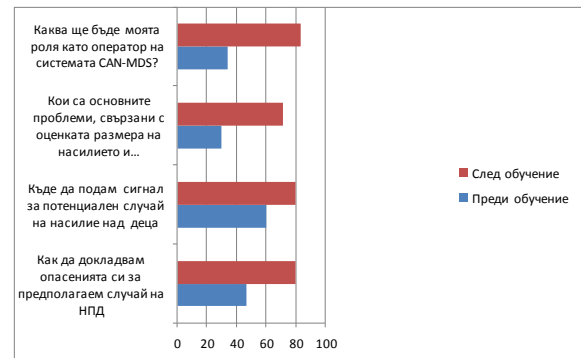
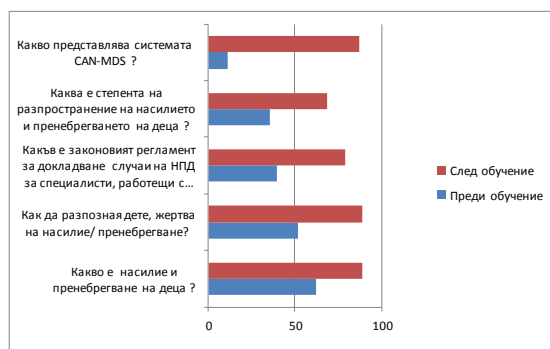
21-22 ЮНИ, БЛАГОЕВГРАД

Онлайн: <https://bbb.swu.bg/b/vas-f7k-p3z>

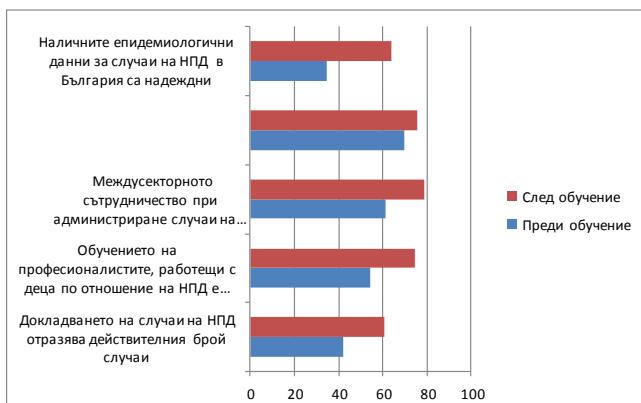
Участници - 21 (социални работници, психолози, медицински сестри, предучилищни педагози)

С изключение на 2 участника, останалите не са участвали в обученията в областта на насилието над деца.

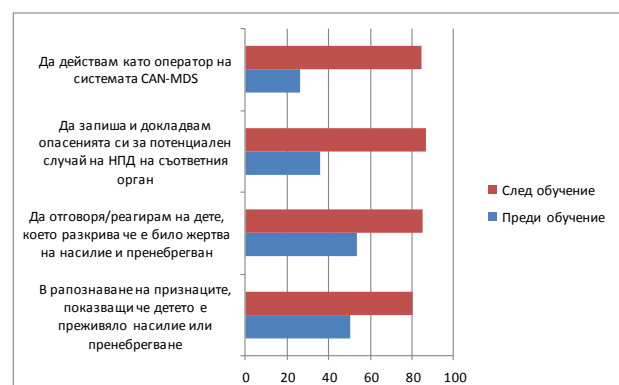
Очаквания

Познания и отношение

Чувствам се уверен

Всички специалисти изразиха удовлетворение от участието си в обучението и желание за изпълнение ролята на оператор на системата CAN-MDS.

Препоръките бяха свързани с осигуряване на повече възможности за участие в подобни обучения и споделяне на трудности и успехи при справяне със случаи на насилие и пренебрегване на деца.

Основни предизвикателства при реализиране на проекта

Трудности в комуникацията с ключови институции за подкрепа.

Специфични въпроси, свързани с личните данни.

Текучество и смяна на ключови участници в проекта.

Пилотирането на системата. Необходимост от повече време за убеждаване и приемане ползите от прилагането на системата в България.

Опасенията за дублиране на съществуващи системи са неоснователни, тъй като чрез CAN-MDS те могат да се подобрят и унифицират.

ПОЛЗИ ОТ ПРИЛАГАНЕ НА CAN-MDS

- **Запис** на инциденти на насилие и пренебрегване при нови случаи (деца)
- **Допълване** на данни за нови инциденти при вече познати случаи
- **Обновяване** на данни за вече регистрирани инциденти за познати случаи (проследяване)
- Инструмент за **запазване/поддържане** на базисна информация за всички нови случаи
- Инструмент за **проверка** на демографски и други данни за вече познати деца (чрез автоматично генерирани доклади)
- **Базисна информация за предишни инциденти** за вече познати случаи, в зависимост от нивото на достъп
- **Комуникационен канал** с други професионалисти, работещи в същия или различни сектори по един и същ случай
- За **информиране** на други агенции за отговора. Какво службите са предложили вече?
- **Уведомяване** на други агенции за нови случаи
- **Допринася за очертаване на реална картина на разпространението на насилие и пренебрегване на деца**
- **Дава информация по определени показатели:** вид насилие, рискови групи, възраст, пол и др.

CAN-MDS

ПОДОБРЯВА КОМУНИКАЦИЯТА И КООРДИНАЦИЯТА
МЕЖДУ ИНСТИТУЦИИТЕ

И

УЛЕСНЯВА РАБОТАТА ПО ВЪВЕЖДАНЕ НА
ДАННИ ПРИ РЕГИСТРИРАНЕ СЛУЧАИ НА
НАСИЛИЕ И ПРЕНЕБРЕГВАНЕ НА ДЕЦА.

АКЦИЯ "CAN-MDS II"

Идентичност на акцията "Координиран отговор на насилие и пренебрегване на деца чрез минимална база от данни : *от планиране към практика*"

CAN-MDS II – GA Nr: 810508 – Funded by EU REC Programme 2014-2020

Номер : 810508

Акроним : CAN-MDS II

Начална дата: 01/11/2018

Продължителност: 24 месеца

Идентификатор на поканата: REC-RDAP-GBV-AG-2017

Тема: Превенция и борба с насилие на основата на пола и насилие над деца

Консорциум

Институт по детско здраве (координираща организация)

Дирекция за социално и медицинско подпомагане

Държавна агенция за закрила на детето

Министерство на труда и социалното осигуряване

Национална обсерватория за закрила на децата

Федерация на неправителствени организации за деца

Фондация Ароа

Център "Надежда за децата" и политики за КПД

Университет Бабеш Болиа

Югозападен университет "Неофит Рилски"

Гърция

Румъния

България

Кипър

Франция

Румъния

Испания

Кипър

Румъния

България

ЦЕЛИ

- да допринесе към закрилата на малтретираните деца и децата в риск чрез изграждане на капацитет на специалистите, работещи с или за деца, в разпознаването на случаи на насилие и пренебрегване на деца и чрез улесняване на докладването на идентифицирани или случаи, за които съществува съмнение, както и проследяване на ниво случай;
- да създаде научната основа, необходимите инструменти и синергии за установяването на национални мониторингови механизми за насилие и пренебрегване на деца чрез използването на минимална база данни, обща методология и дефиниции във всички релевантни сектори.

ЗАДАЧИ

CAN-MDS II цели:

- да осигури наличие на необходимите ресурси, обучителни модули и инструментариум за изграждане на капацитет на специалистите, работещи с/за деца, в докладването и регистрирането на случаи на насилие и пренебрегване на деца;
- да пилотира системата CAN-MDS в реални условия на различни нива в шестте страни, участващи в проекта, с цел тестване на това до каква степен системата е в състояние да подобри сътрудничеството между специалистите в и между секторите на детското благосъстояние, да подобри докладването и улесни администрирането на случаите на насилие и пренебрегване;
- да осигури – на ниво случай – подробни и надеждни данни, от съществено значение за превенцията, идентифицирането, докладването, насочването, разследването, третирането, участието на съдебната власт и следствието;
- да осигури – на ниво население – агрегирани данни, съществени за идентифициране на тенденции, измерване на отговори и принос към разработването на политики.

Катедра "Медико-социални науки",

ЮЗУ "Неофит Рилски"

ул. "Иван Михайлов" 66

2700 Благоевград

www.swu.bg

Държавна агенция за закрила на
детето

ул. „Триадница“ 2

1051 София

www.sacp.government.bg

can-via-mds.eu